

شناخت بافت های فرسوده شهری و ضرورت بهسازی و نوسازی در احیای این بافت ها

علیرضا رضوانی پور 1*

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری گرایش نوسازی و بهسازی، دانشگاه پیام نور اصفهان، اصفهان-پادانا دوم-کوچه شریعتی-
پلاک 33@rezvanipour@gmail.com

چکیده

هسته ی قدیمی شهرها هویت مکانی شهرهای تاریخی را تشکیل می دهند و از آنجا که جمعیت بافت های مرکزی بسیاری از شهرها جا به جا شده اند و روند فرسودگی بافت های تخلیه شده شدت گرفته و همچنین این بافت ها به مامن ناهنجاری های اجتماعی تبدیل شده اند به همین علت بافت های فرسوده ی شهری همواره از مشکلات و معضلات اساسی مدیریت شهری به شمار می رود. سیاست گذاری و برنامه ریزی جامع و پایدار برای بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت های قدیمی شهری ضمن حفاظت از میراث تاریخی_فرهنگی و توجه به سازگاری و انطباق آنها با ساختارهای محیط زیست و ساختارهای فرهنگی موجب توسعه پایدار شهری می شود. این پژوهش که به روش توصیفی_تحلیلی، اسنادی بهره گیری شده است و هدف از آن شناخت بافت های فرسوده شهری و ضرورت بهسازی و نوسازی در احیای این بافت ها می باشد.

واژه های کلیدی: بافت های فرسوده، احیا، بهسازی، نوسازی، بافت.

مقدمه

هسته قدیمی شهرها هویت مکانی شهرهای تاریخی را تشکیل می دهند روزگاری بسیاری از فعالیت های اقتصادی و اجتماعی فرهنگی و مذهبی در آنها متمرکز بوده و با تحولات مدرنیته و حضور اتومبیل دستخوش تغییرات اغلب نامناسب قرار گرفته است به مرور زمان این بافت با ارزش از نظر معماری هنری و تاریخی تبدیل به بافت ناکارآمد شده و اغلب فقط پوسته بیرونی آن محل فعالیت های شهری اقتصادی اجتماعی بوده و در لایه های درونی بسیار فرسوده و از نظر ساکنین اصلی خود تهی گردید و جای خود را به جمعیت مهاجر داده است. (دستمالچیان، 1374: 479).

طرح های بهسازی و نوسازی و مرمت بافت ها، طرح هایی هستند که برای ساماندهی محلات شهری اعم از قدیم و جدید تهیه می شوند. این طرح ها در زمره ی طرح های تفصیلی قرار دارند و در مناطق مسعله دار به خصوص بافت های فرسوده اجرا می شود. بافت های فرسوده به علت عدم همسازی با بافت های جدید از رونق باز افتاده اند و هر چه بیشتر از حیات و آثار سکونت تهی می شوند و در معرض تهدیدات بنیادی قرار می گیرند. بارز ترین مشخصه این گونه بافت ها، عدم هماهنگی با سیستم شهری و ناکارآمدی در آن است. در واقع بافت های فرسوده، تظاهر هر نوع بیماری در ساختار مجموعه های زیستی و عموماً مناطق الزامی می باشد. (حبیبی و مقصودی، 1381).

مطالعات گوناگون در نواحی کهن و قدیمی شهرها در ایران نشان می دهد که نحوه برخورد با این نواحی عمدتاً مبتنی بر حفظ و مرمت تک بناهای با ارزش بوده و کمتر به برنامه ریزی مشخص برای باز زنده سازی و باز گرداندن زندگی اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی این نواحی اندیشه شده است. (بوچانی، 1383 : 59).